

Беседа Патријарха Порфирија одржана 16. августа 2026. године

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 16. августа 2026. године у храму Светог Саве на Врачару

Браћо и сестре, када говоримо о Царству Небеском, ми често мислимо да је то нека далека будућност, нешто што нас чека изван времена и простора. Међутим, Царство Божје је присутно у историји, пре свега Црквом својом, светом Литургијом. Заправо, Црква Христова и света Литургија ништа друго и нису него Царство Небеско, предукус Царства Небеског које ће у пуноћи доћи тек после другог Христовог доласка. Али баш зато што је Царство Небеско или Царство Божје овде међу нама, онда и наш свакодневни живот треба да буде одређен правилима, вредностима и садржајем Царства Небеског.

Другим речима, није могуће на један начин живети изван свете Литургије, живети изван Цркве, тако да кажемо од понедељка до петка или суботе, а онда мало у недељу навратити у Царство Божје, тек одшкринути врата Царства Божјег. Ми непрестано, свакодневно живимо тајну живота, тајну Божју, а то значи тајну Царства Божјег, тајну Царства Небеског. То да ли смо истински и прави учесници Царства Божјег, ми пројављујемо, показујемо и

потврђујемо у својој свакодневици и то се најбоље види и најбоље препознаје у нашим међусобним односима, у нашем односу према ближњима, према другим људима, који су, сваки од њих, икона Божја, а самим тим значи и присуство Божје у њима и пред нама.

Наравно, ми добро знамо да не постоји нико од нас ко је толико свет, толико савршен, толико безгрешан да може сам од себе, својим трудом и напорима, заслужити да буде део Царства Божјег, да учествује у Царству Божјем, да буде грађанин Царства Небеског, јер све што видимо и што не видимо јесте дар Божји, а то значи израз љубави Божје. Све што јесмо, и онда када чинимо највише од себе, и онда када смо најбољи, па и онда када је неко свет, то је дар Божји, то је израз љубави Божје. Дакле, то значи да смо ми сви дужници Божји. Свако од нас је дужан Богу, а нарочито је дужан Богу када не узвраћа на дар који је добио, него када дар који је добио од Бога расипа. Зато Господ, који је љубав, без обзира и на такве наше поступке, будући да је Он сам истина, пут и живот (Јн 14,6), увек је спреман да нас грли, да нас љуби и да нас прихвата, да нам прашта. Јер Царство Божје је праштање, Царство Божје је измирење, Царство Божје је љубав. То је све Господ и зато из Његове перспективе, из перспективе Његове љубави, не постоји могућност да нам било шта не дарује, да нам било шта не опрости, да нам не опрости оно што смо му дужни, да нам не опрости дугове наше. Зато ми и говоримо свакодневно: Господе, Оче наш, опрости нам дугове наше, али ту постоји један предуслов: Као што и ми опраштамо дужницима својим.

Дакле, Господ ће нам опростити у оној мери у којој смо ми спремни да праштамо ближњима својим, иако ми праштамо неупоредиво мање од онога што очекујемо да Господ нама опрости и за шта Га молимо. Нарочито онда када смо, објективно посматрано, у праву, када нам заиста нешто дугују, када су нас повредили, када су нам учинили неку неправду, у срцу свом, ако хоћемо да помогнемо себи, да будемо простор праштања Божјег нама, подвигом и молитвом треба да учинимо све да праштамо ближњима својим.

Управо данашња прича из Јеванђеља, овај одломак из Јеванђеља по Матеју о томе говори. Видели смо човека који је много дужан свом господару, 10.000 таланата. То су вероватно, данашњим језиком говорећи, милиони долара или евра. Тај дужник долази и моли господара да му опрости, а господар на ту молитву, на ту молбу, на то обраћање, на то метанисање због дуга пред њим, прашта дуг. Међутим, да ли ће то праштање Божје имати ефекта, да ли ће уродити плодом у животу овог дужника, тек ће показати време, јер ће то зависити баш од тога какав ће он однос имати према својим ближњима и

према онима који су њему објективно дужни. Ако се они појаве, па такође замоле за опроштај, видеће се како ће он поступити са даром праштања који је Господ упутио и даривао овом човеку, тачније, да ли је он заиста, истински у покајању, у смирењу, са спремношћу да препозна ближњег као свог брата, тражио да му се опрости. Видели смо и епилог ове приче и то је епилог сваког од нас.

Нажалост, драги моји, свако од нас, не понекад, част изузецима, свакодневно поступа баш као овај несрећни дужник коме је опроштено 10.000 таланата. Безброј пута најпре молимо Бога да нам опрости дугове наше и Он прашта, а ми осећамо у свом срцу, у својој души да нас је Господ помиловао, да нас је погледао. Али онда када треба да потврдимо да је то праштање Божје, дотакнувши наше срце, учинило преображај у нама, омекшало нас, нашу душу и наше срце, то не бива. У првој прилици ми показујемо сујету, гордост, показујемо да нисмо милостиви, да смо арогантни у односу на своје ближње. Дакле, важно је, неопходно је да праштамо свима све у своме срцу, јер то је предуслов, то је заправо простор, то је место на којем се пројављује љубав Божја, праштајућа, свепраштајућа милост Његова и милосрђе у односу на нас, на сваки наш промашај, на сваки наш пад, на сваки наш грех.

Нека би Господ дао да не будемо као овај дужник коме је опроштено 10.000 таланата, него да увек праштамо свима све, како би нам Господ не само праштао, него нас миловао, љубио и грлио безброј пута више него што можемо и замислити, чути или видети својим духовним или телесним очима. Зато нека је Господу нашем слава, Њему Једном Богу Оцу и Сину и Светом Духу, сада и увек и у векове векова. Амин.

spc.rs